

Deze pagina is overgezet naar een nieuw softwaresysteem en kan in de laatste versie tijdelijk worden bekeken en verder worden bewerkt op:

https://christipedia.miraheze.org/wiki/Abraham_Kuyper

Abraham Kuyper (1837-1920) was een invloedrijke Nederlandse theoloog, predikant, staatsman en journalist.

Kuyper was een voorman en woordvoerder van de orthodoxe vleugel van het Nederlands protestantisme, hoewel niet alle orthodoxen zich achter hem schaarden: noch de zogenaamde 'ethischen' noch de bevindelijk-gereformeerden. Onder zijn leiding werden de gereformeerden zeer invloedrijk, zowel in de Hervormde Kerk (na 1892 in hun eigen Gereformeerde Kerk) als in de politiek, die beide tot dat moment werden gedomineerd door de liberalen.

Hij stichtte de Vrije Universiteit in Amsterdam. Hij droeg bij aan de vorming van de Gereformeerde Kerken in Nederland, aan de vernieuwing van het calvinisme.

Kuyper was oprichter van de eerste politieke partij in Nederland, de Anti-Revolutionaire Partij (ARP). Voor zijn achterban, een volksdeel dat wel wordt aangeduid als de "kleine luyden" (eenvoudige mensen), was Kuyper de gevierde leidsman. Van 1901 tot 1905 was hij minister-president.

Zijn tegenstanders waren op kerkelijk gebied vooral de modern-protestanten, terwijl hij in de politiek vooral streed tegen de liberalen en later ook de socialisten. Hij vond zijn politieke bondgenoten bij andere christelijke partijen, waaronder hij ook de rooms-katholieken rekende. Voor de politieke tegenstelling tussen christenen en niet-christenen ontwikkelde Kuyper het begrip antithese.

Zijn gedachtegoed werkt nog altijd door in binnen- en buitenland.

Leven

Abraham Kuyper werd op 29 oktober 1837 geboren te Maassluis.

De jonge Abraham kreeg thuis onderwijs van zijn vader Jan Kuyper, die predikant was in Hoogmade, Maassluis, Middelburg en Leiden.

Later ging Abraham naar het gymnasium in Leiden. Na zijn eindexamen ging hij in 1855 naar de universiteit van Leiden. Hij studeerde er literatuur, filosofie en theologie.

Abraham Kuyper in 1862^[1]

In 1857 ontving hij zijn propedeuse in de literatuur summa cum laude, en in 1858 zijn propedeuse in de filosofie, eveneens summa cum laude. Hij volgde ook colleges Arabisch, Armeens en natuurkunde.

In 1862 promoveerde hij tot doctor in de theologie op een proefschrift in het Latijn getiteld "Disquisitio historico-theologica, exhibens Johannis Calvini et Johannis à Lasco de Ecclesia Sententiarum inter se compositionem" (Een historisch-theologische bespreking van de verschillen in kerkopvatting tussen Johannes Calvijn en Johannes Łaski). Kuyper toonde hierin duidelijk voorkeur voor de meer vrijzinnige Łaski boven Calvijn. In zijn studietijd en ook later volgde hij de moderne richting in de kerk.

Op 1 juli 1863 trad hij in het huwelijk met Johanna Hendrika Schaaij (geboren in 1842).

In 1863 nam hij het beroep tot predikant te Beesd (Betuwe) aan.

In 1864 werd Abrahams eerste kind geboren, de zoon Herman Huber Kuyper.

In 1866 kreeg Kuyper een tweede kind, Jan Frederik Hendrik Kuyper.

In 1867 werd Kuyper predikant te Utrecht.

In 1870 werd Kuyper predikant te Amsterdam. In dat jaar kreeg hij een derde kind, zijn eerste dochter: Henriëtte Sophia Suzanna Kuyper.

In 1872 richtte hij het dagblad De Standaard op, waarvan hij tot in het jaar van zijn overlijden (1920) hoofdredacteur bleef. In dat jaar werd hem een vierde kind geboren, de derde zoon: Abraham Kuyper Jr.

In 1874 werd Kuyper gekozen als lid van de Tweede Kamer voor de anti-revolutionairen.

In 1875 ontving hij uit Gods hand zijn vijfde kind, de tweede dochter: Johanna Hendrika Kuyper (1875-1948), later verpleegster in ziekenhuis van de gereformeerde zendelingarts J.G. Scheurer te Jogjakarta en hoofdredactrice van *Bouwen en Bewaren (bondsorgaan)*

In het volgende jaar (1876) kreeg hij zijn zesde kind, de derde dochter: Catharina Maria Eunice Kuyper.

In 1877 verliet hij de Tweede Kamer.

In 1878 speelde hij een belangrijke rol bij het petitionnement tegen de schoolwet van Jan Kappeyne van de Coppello en ter ondersteuning van het bijzonder onderwijs. Hij richtte de *Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag* op. In dat jaar wordt hem een zevende kind geboren, zijn vierde zoon: Guillaume Kuyper (1878-1941), later antirevolutionair burgemeester.

In 1879 richtte hij de Anti-Revolutionaire Partij (ARP) op

In 1880 stichtte Kuyper de Vrije Universiteit te Amsterdam.

In 1882 wordt hem een achtste kind geschonken, zijn vijfde zoon: Levinus Willem Christiaan Kuyper.

In 1886 was hij de leider van de zogenoemde Doleantie, een afsplitsing van de Nederlandse Hervormde Kerk die resulteerde in het ontstaan van de Nederduits Gereformeerde Kerk (Dolerende). Deze fuseerde in 1892 met de Christelijke Gereformeerde Kerk tot de Gereformeerde Kerken in Nederland

In 1891 hield hij een openingsrede op het Christelijk Sociaal Congres van het Nederlandsch Werkliedenverbond Patrimonium

In 1892 overlijdt Kuypers jongste kind, Levinus Willem Christiaan Kuyper (1882-1892).

In 1894 werd Kuyper opnieuw in de Tweede Kamer gekozen.

In 1899 overlijdt Kuypers vrouw Johanna Hendrika Schaay (geb. 1842).

In 1901 ontstaat, na de verkiezingsoverwinning van de katholieken en de anti-revolutionairen, het Kabinet-Kuyper.

In 1903 treedt het Kabinet-Kuyper op tegen de Spoorwegstakingen.

In 1905 verliest 'rechts' de verkiezingen. Kuyper keert niet terug in de Tweede Kamer.

In 1909 speelt de lintjesaffaire: iemand die op voorspraak van Kuyper een onderscheiding had gekregen, had in 1903 geld in de ARP-partijkas gestort.

Op 8 november 1920 overlijdt Kuyper in Den Haag. Hij wordt daar begraven. 'In zijn Heiland ontslapen' zegt de tekst op de grafsteen.

Gezin

Kuyper huwde op 1 juli 1863 met Johanna Hendrika Schaay (1842-1899). Uit dit huwelijk werden acht kinderen geboren, van wie de laatste in de kinderjaren overleed:

1. Herman Huber Kuyper (1864-1945), hoogleraar kerkrecht aan de Vrije Universiteit, lid synode van de Gereformeerde Kerken
2. Jan Frederik Hendrik Kuyper (1866-1933), tandarts in Nederlands-Indië
3. Henriëtte Sophia Suzanna Kuyper (1870-1933), erepresidente Bond van Meisjesverenigingen op Gereformeerden Grondslag, hoofdredactrice Bouwen en Bewaren (bondsorgaan)
4. Abraham Kuyper Jr. (1872-1941), gereformeerd predikant
5. Johanna Hendrika Kuyper (1875-1948), verpleegster in ziekenhuis van de gereformeerde zendelingarts J.G. Scheurer te Jogjakarta, hoofdredactrice Bouwen en Bewaren (bondsorgaan)
6. Catharina Maria Eunice Kuyper (1876-1955), verpleegster
7. Guillaume Kuyper (1878-1941), antirevolutionair burgemeester
8. Levinus Willem Christiaan Kuyper (1882-1892)

Het achtste kind overleed in zijn kinderjaren. Op de tweede zoon na - die theosoof werd - hebben de al de overige kinderen kinderen van Abraham Kuyper een rol gespeeld in de groepering/zuil rond de Gereformeerde Kerken in Nederland.

Bron

Art. [Abraham Kuyper](#) op Wikipedia.nl. Hieruit is tekst genomen en verwerkt.

De eerste foto (links boven) is ontleend aan J.C. Rullmann, 'Abraham Kuyper', lemma in *Christelijke Encyclopaedie voor het Nederlandsche Volk* (Kampen: Kok, 1925-1931).

Voetnoten

1. ? Foto ontleend aan Wikimedia Commons, [bronpagina](#).